

**Quicksan flora en fauna
Diekmanweg 3 te Denekamp**

Opdrachtgever

Ad Fontem Juridisch Bouwadvies
Hoofdstraat 43
7625 PB Zenderen

Hamabest BV

Postbus 676
7400 AR Deventer
Rostockstraat 12 A

T. 0570 – 63 81 81
F. 0570 – 60 82 72

info@hamabest.nl
www.hamabest.nl

Rapport

R11.491-JMW-F01
7 november 2011
30 pagina's

Auteur:

ing. J.M. de Wever

Projectleider:

ing. J.M. de Wever

Autorisatie:

Quickscan
flora en fauna

Diekmanweg 3
te Denekamp

Projectgegevens

Locatiegegevens

Gebruik	: Kassencomplex en woning
Toekomstig gebruik	: Woningen
Plaats	: Denekamp
Voorgenomen activiteit	: Sloop kassencomplex en woning, bouw woningen

Veldbezoek

Datum veldinspectie	: 27 oktober 2011
Adviseur Hamabest	: De heer J.M. de Wever

Samenvatting

In opdracht van Ad Fontem Juridisch Bouwadvies heeft Hamabest BV aan de Diekmanweg 3 te Denekamp (gemeente Dinkelland) een quickscan uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet en overige vigerende natuurwetgeving.

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de gewenste bouw van twee vrijstaande woningen met bijgebouwen. In dit kader zal het kassencomplex worden geamoveerd en enkele groenstructuren gerooid. In dit onderzoek is ook de uiteindelijk te slopen woning met huisnummer drie meegenomen.

Het onderzochte gebied is gelegen binnen de bebouwde kom van Denekamp en betreft een kassencomplex en een woning met tuin. Het plangebied is niet gelegen nabij een Natura2000-gebied of de Ecologische Hoofdstructuur.

Onderhavige quickscan is gebaseerd op bronnenonderzoek en een veldbezoek. Dit veldbezoek heeft op 27 oktober 2011 plaatsgevonden.

Op basis van onderhavige quickscan is beoordeeld of er voor de voorgenomen ingreep in het plangebied procedurele gevolgen zijn betreft de Flora- en faunawet en overige vigerende relevante wetgeving.

Vogels
Binnen het plangebied zijn potentiële broedlocaties aanwezig voor diverse (algemeen voorkomende) soorten. ▪ De sloop- en rooiwerkzaamheden zullen buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden (hoofdstuk 6; vogels). ▪ Er kunnen alternatieve verblijfplaatsen voor de huismus gecreëerd worden in de nieuw te bouwen woningen (hoofdstuk 6; vogels en bijlage één).
Bosuil (advies)
De bosuil gebruikt het plangebied om te roesten. Er vindt door de voorgenomen activiteiten geen overtreding plaats met betrekking tot deze soort. ▪ In het belendende bosperceel kan een nestkast worden opgehangen voor deze uil (hoofdstuk 6; vogels en bijlage twee).
Steenmarter
De steenmarter komt voor in het plangebied en de directe omgeving. Het plangebied zal, zover duidelijk is geworden tijdens het veldbezoek, met name gebruikt worden om te foerageren. Er zijn voldoende alternatieve foerageerplekken (en eventuele verblijfplaatsen) aanwezig in de directe omgeving. ▪ De sloop- en rooiwerkzaamheden dienen buiten de kwetsbare kraamperiode te gebeuren (hoofdstuk 6; zoogdieren); ▪ Voor de werkzaamheden dienen eventueel aanwezige steenmarters verjaagd te worden (hoofdstuk 6; zoogdieren); ▪ In het belendende bosperceel kan een steenmarterhuis worden gerealiseerd (hoofdstuk 6; zoogdieren en bijlage vier).

Flora- en faunawet

Er zijn verder geen (strikt) beschermde plant- en diersoorten aangetroffen binnen het plangebied.

Op basis van de bevindingen kan geconcludeerd worden dat er in de huidige situatie geen procedurele gevolgen zijn, mits voldaan wordt aan de aangegeven voorwaarden en de gedragscode uit de Flora- en faunawet goed wordt nageleefd.

Ten aanzien van de ingrepen is nog een algemeen geldende voorwaarde vanuit de Flora- en faunawet van toepassing:

Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Doelstelling	7
1.3	Volledigheid onderzoek	7
2	Wettelijk kader	8
2.1	Gebiedsbescherming	8
2.1.1	Natuurbeschermingswet 1998	8
2.1.2	Uitvoering Natuurbeschermingswet 1998	9
2.1.3	EHS	9
2.2	Soortbescherming	9
2.2.1	Flora- en faunawet	10
2.2.2	Uitvoering Flora- en faunawet	10
3	Onderzoeksopzet	12
3.1	Deskresearch	12
3.2	Veldbezoek	12
4	Situatiebeschrijving	13
4.1	Huidige situatie	13
4.2	Gewenste toekomstige situatie	14
5	Bevindingen onderzoek	15
5.1	Bevindingen deskresearch	15
5.2	Bevindingen veldonderzoek	15
6	Effectenbeoordeling	17
7	Conclusie en kort advies	19
7.1	Conclusie	19
7.2	Advies	20

Bijlagen:

- 1 Vogelvide;
- 2 Nestkast bosuil;
- 3 Marterhuis;
- 4 Literatuurlijst.

1 Inleiding

In opdracht van Ad Fontem Juridisch Bouwadvies heeft Hamabest BV aan de Diekmanweg 3 te Denekamp (gemeente Dinkelland) een quickscan uitgevoerd in het kader van de Flora- en faunawet en overige vigerende natuurwetgeving.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het uitvoeren van onderhavige quickscan is de gewenste bouw van twee vrijstaande woningen met bijgebouwen. In dit kader zal het kassencomplex worden geamoveerd en enkele groenstructuren gerooid. In dit onderzoek is ook de uiteindelijk te slopen woning met huisnummer drie meegenomen.

De hierboven beschreven activiteiten kunnen negatieve gevolgen hebben voor aanwezige flora- en faunasoorten op de locatie.

In verband met het in werktreding van de Flora- en Faunawet op 1 april 2002 en de vigerende regelgeving in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is het noodzakelijk om voorafgaande aan bouw- en of/sloopactiviteiten te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde plant- en/of diersoorten en leefgebieden.

1.2 Doelstelling

Het doel van onderhavige quickscan is inzicht geven of de voorgenomen activiteiten een overtreding van de vigerende natuurwetgeving tot gevolg hebben.

Om dit inzicht te verkrijgen worden de volgende vragen beantwoord;

- zijn er binnen het plangebied beschermde dier- en plantsoorten aangetroffen en/of worden deze verwacht?
- liggen er beschermde natuurgebieden, zoals de EHS of Natura2000-gebieden in de directe omgeving?
- hebben de voorgenomen activiteiten een (significant) negatief effect op deze soorten of gebieden?
- wat zijn de gevolgen en dienen er (mitigerende of compenserende) maatregelen genomen te worden?
- dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden?

1.3 Volledigheid onderzoek

Een quickscan is een momentopname en kan slechts in beperkte mate uitsluitend geven over de aan- of afwezigheid van soorten. Het kan voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek. Aan de hand expert-judgment en bekende ecologische principes zal een inschatting worden gemaakt over het wel of niet voor kunnen komen van beschermde plant- en diersoorten.

Verder is de quickscan geen veldinventarisatie. Veldinventarisaties omvatten meerdere opnamerondes die seizoensgebonden zijn en volgens standaardmethoden worden uitgevoerd.

2 Wettelijk kader

Hieronder wordt in het kort het wettelijke kader en de toepassing op ruimtelijke ingrepen beschreven.

De bescherming van natuur in Nederland vindt plaats door Europese en nationale wetgeving. De Europese wet- en regelgeving uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn is opgenomen in de nationale Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

De Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn kennen beide een *gebiedbeschermings*- en een *soortenbescherming*component. De gebiedbescherming van de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Het aspect soortenbescherming is in de Flora- en faunawet opgenomen. De soort- en gebiedbescherming staan geheel los van elkaar en hebben ieder hun eigen werking.

2.1 Gebiedsbescherming

Het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden in Nederland is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is. Hieronder zijn beknopt de doelstellingen van deze wetgeving en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) beschreven.

2.1.1 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurgebieden en andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ), de zogenaamde Natura2000 gebieden. Natura2000 is een wijd Europees ecologisch netwerk van beschermde gebieden dat bestaat uit:

- Speciale Beschermingszones (SBZ-V) van de **Vogelrichtlijn**
- Speciale Beschermingszones (SBZ-H) van de **Habitatrichtlijn**

In het kader hieronder worden voor de Natura2000 gebieden de algemene Nederlandse instandhoudingdoelstellingen weergegeven, zoals opgesteld door het ministerie van LNV.

Instandhoudingdoelen Natuurbeschermingswet 1998

Behoud van de bijdrage van het Natura2000 gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.

Behoud van de bijdrage van het Natura2000 gebied aan de ecologische samenhang van het Natura2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.

Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingdoelen zijn geformuleerd.

Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingdoelen zijn geformuleerd.

2.1.2 Uitvoering Natuurbeschermingswet 1998

Handelingen binnen beschermde gebieden die de wezenlijke kenmerken van het gebied aantasten, zijn in principe verboden en worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Bij ruimtelijke ingrepen in de nabije omgeving van de beschermde gebieden, moet worden bepaald in hoeverre de externe werking van de ingreep een effect heeft op het beschermde gebied. Betreft het een Natura2000 gebied zal een vergunningsaanvraag op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 moeten worden aangevraagd.

2.1.3 EHS

Vaak vallen de Natura2000 gebieden samen met de zogenaamde Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Deze EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

2.2 Soortbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is sinds 1 april 2002 in de Flora- en faunawet geregeld. Hierna zijn beknopt de doelstellingen van deze wetgeving beschreven.

2.2.1 Flora- en faunawet

Het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten is in de Flora- en faunawet geregeld. Deze wet hanteert daarbij het 'nee, tenzij principe'. Dit betekent dat alle schadelijke handelingen ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten in principe verboden zijn.

Verbodsbepalingen volgens de Flora- en faunawet	
<u>Verboden handelingen met betrekking tot beschermde planten:</u>	
Artikel 8:	Het plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen, beschadigen onwortelen of op een andere manier van de groeiplaats verwijderen van planten.
Artikel 13:	Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van Planten.
<u>Verboden handelingen met betrekking tot beschermde dieren:</u>	
Artikel 9:	Het doden, verwonden, vangen of bemachtigen van dieren. Het met bovenstaande doelen opsporen van dieren.
Artikel 10:	Het opzettelijk verontrusten van dieren.
Artikel 11:	Het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen, verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren.
Artikel 13:	Het vervoeren en onder zich hebben (in verband met verplaatsen) van dieren.

2.2.2 Uitvoering Flora- en faunawet

Bij ruimtelijke ingrepen is soortbescherming van toepassing op de huidige aanwezige soorten in het plangebied of in de directe omgeving.

Indien zogenaamde 'strikt' beschermde soorten voorkomen is bescherming in het kader van de Habitatrichtlijn en/of Flora- en faunawet van toepassing. Aan de hand van de quickscan of een nader onderzoek kan een ontheffing (positieve afwijzing) worden aangevraagd. Het kan echter ook zo zijn dat een aanvullend project- en compensatieplan noodzakelijk is, om de effecten van de ingreep in detail te beschrijven en mitigerende en compenserende maatregelen uit te werken. Indien het zogenaamde 'niet strikt' beschermde soorten betreft, is bescherming in het kader van de Flora- en faunawet van toepassing. Voor enkele "niet strikt" beschermde soorten is een algemene vrijstelling van toepassing.

In het geval van ruimtelijke ingrepen zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen (zoals vermeld op de voorgaande pagina) alleen mogelijk onder strikte voorwaarden.

Hiertoe zal een ontheffing ex artikel 75 vierde lid, onderdeel C, Flora- en faunawet (ontheffing voor ruimtelijke ingreep) moeten worden aangevraagd.

Bij het beoordelen van aanvragen voor een ontheffing ex art. 75 van de Flora- en faunawet wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën van beschermde soorten. Deze drie categorieën worden hierna verklaard. Aanvullend is de status van de Rode Lijst soorten vermeld.

Categorie 1; strikt beschermde soorten

Inheemse vogels alsmede planten- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten (ct. art. 75).

Voor planten- en diersoorten die vermeld staan in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn of bij Algemene Maatregel van Bestuur zijn aangewezen als bedreigde soorten kan alleen ontheffing worden verleend indien geen andere bevredigende oplossing voorhanden is, en wanneer sprake is van een dwingende reden van openbaar belang (dit zijn: volksgezondheid, veiligheid, milieu en dwingende redenen van sociaal economische aard). Tevens mag geen afbreuk worden gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Een compensatieplan kan daarom vereist zijn. Alleen voor inheemse vogels geldt dat dwingende redenen van groot openbaar belang geen reden zijn voor het verlenen van een ontheffing. De Vogelrichtlijn staat dat niet toe.

Categorie 2; minder algemeen voorkomende soorten

Onder categorie 2 vallen minder algemene soorten die niet onder punt 1 zijn genoemd.

Vooral beschermde soorten die vermeld zijn op de verschillende Rode Lijsten (en dus op een of andere manier 'gevoelig', 'kwetsbaar' of 'bedreigd' zijn) vallen onder deze groep.

Ontheffing kan worden verleend indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Er dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen genomen te worden.

Categorie 3; algemeen voorkomende soorten

Soorten uit de categorieën 1 en 2 gelden samen als zogenaamde 'strikt' beschermde soorten, soorten uit categorie 3 gelden als 'niet strikt' beschermde soorten.

Voor soorten uit categorie 3 kan zonder verdere toetsing aan de hand van de bovenstaande criteria ontheffing worden verleend voor verjagen, verontrusten, verstoren en onopzettelijk doden, indien er sprake is van bestendig beheer en onderhoud, bestendig behoud of ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Er zal moeten worden gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode.

Rode Lijst soorten

Rode Lijst soorten zijn soorten die zijn opgenomen op officiële, door het parlement bekrachtigde en in de Staatscourant gepubliceerde, lijsten van soorten die gevoelig of kwetsbaar zijn of zelfs direct in hun voortbestaan bedreigd worden. De bedreigde dier- en plantensoorten op de Rode Lijsten hebben geen juridische status, tenzij ze ook in de Flora- en faunawet zijn opgenomen.

3 Onderzoeksopzet

In onderhavige quickscan is de locatie gescreend op de aanwezigheid van (strikt) beschermde plant- en diersoorten. Er is gestart met een deskresearch en vervolgens is de locatie bezocht.

Expert-judgment, geografische ligging, sporen, ecologische begrippen en beschikbare bekende verspreidingsgegevens zijn in deze onderzoeksperiode erg belangrijk. Met bovenstaande gegevens kan eveneens een goed beeld verkregen worden van de (potentieel) voorkomende soorten.

3.1 Deskresearch

Alvorens het terrein is bezocht, zijn diverse (digitale) verspreidingsatlassen (onder andere telmee.nl, waarneming.nl en zoogdierenatlas.nl) geraadpleegd. De waarnemingen zijn gedaan tussen 2001 en 2011. Hierdoor is er een indicatief beeld verkregen of er (strikt) beschermde soorten voorkomen in of nabij het plangebied. Deze atlasgegevens zijn afkomstig van de Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO). Eveneens is de website van de provincie Overijssel 'Omgevingsvisie Overijssel' geraadpleegd.

3.2 Veldbezoek

Het plangebied is overdag op 27 oktober 2011 bezocht, een zonnige dag met een temperatuur van rond de 18°C.

Tijdens het veldonderzoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten (zicht- en geluidswaarnemingen, sporenonderzoek naar de aanwezigheid van pootafdrukken, graafsporen, nesten, holen, uitwerpselen, haren, etc.).

4 Situatiebeschrijving

In dit hoofdstuk zijn de onderzoekslocatie en de voorgenomen activiteiten beschreven. Op onderstaande afbeeldingen is het plangebied weergegeven waarbinnen de activiteiten daadwerkelijk plaatsvinden. Tijdens het veldbezoek is ook de directe omgeving van dit onderzoeksgebied meegenomen.

4.1 Huidige situatie

Afbeelding 1 en 2: Situering onderzocht gebied (bron: Google Earth, afbeelding is gedateerd).

Het onderzochte gebied is gelegen binnen de bebouwde kom van Denekamp en betreft een kassencomplex en een woning met tuin. Het bedrijf is enkele jaren geleden gestopt, waardoor de kassen leeg staan en in slechte staat verkeren. Binnen de kassen zijn (begroeide) zanddepots aanwezig en zijn er diverse materialen opgeslagen. De directe omgeving van het plangebied bestaat uit woningen, bos en agrarische percelen.

Foto's: Indrukken van het plangebied; het kassencomplex.

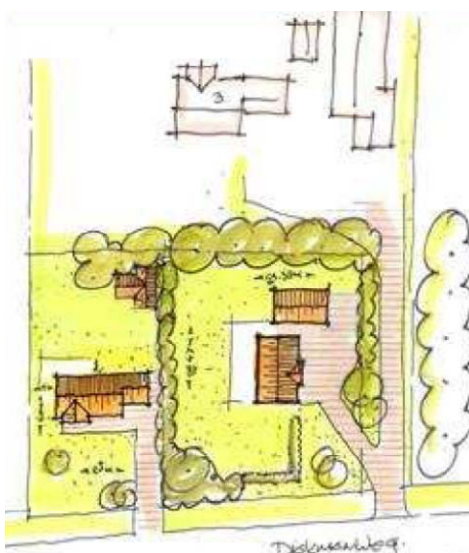

Foto's: Indruk woning, kas en bosperceel.

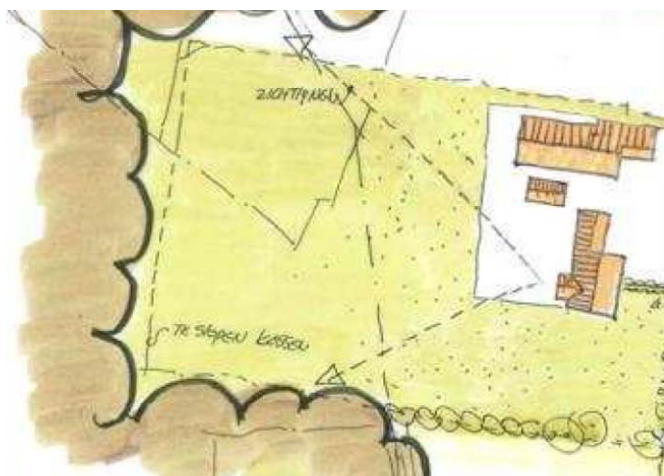
4.2 Gewenste toekomstige situatie

De initiatiefnemer is voornemens het aanwezige kassencomplex (circa 7.000 m²) te amoveren en ter plaatse twee vrijstaande woningen met bijgebouwen te realiseren. Hiervoor zullen ook enkele groenstructuren worden gerooid.

De aanwezige woning valt in principe buiten onderhavig project, maar is wel onderzocht op het voorkomen van beschermde soorten. Ten tijde van onderhavig schrijven wordt er gebouwd aan een nieuwe woning (deze woning (nr. 3) is reeds op onderstaande afbeeldingen weergegeven, inclusief de te bouwen schuur). Zodra de nieuwe woning opgeleverd wordt zal de oude woning gesloopt worden. Op afbeelding 4 is de nieuwe, gewenste situatie weergegeven. Het gebied links van de nieuwe woning zal ingericht worden als een parkachtige tuin dat aansluit bij de omliggende bospercelen.

Afbeelding 3: Gewenste toekomstige situatie twee woningen (bron: Ad Fontem).

Afbeelding 4: Gewenste toekomstige situatie woning nummer 3 met schuur (bron: Ad Fontem).

5 Bevindingen onderzoek

Hieronder worden de bevindingen van de quickscan besproken, allereerst de bevindingen van de deskresearch en vervolgens de bevindingen van het veldonderzoek.

5.1 Bevindingen deskresearch

Omgevingsvisie Overijssel

Op deze internetsite wordt aangegeven dat het ontwikkelingsperspectief voor het plangebied 'woonwijk' is.

Het plangebied is niet gelegen in of nabij (<1000 meter) de Ecologische Hoofdstructuur of een Natura2000-gebied.

Verspreidingsatlassen

De (digitale) verspreidingsatlassen zijn geraadpleegd om te kijken of er tussen 2001 en 2011, binnen de kilometerhokken waarbinnen het plangebied is gelegen, (strikt) beschermde soorten zijn waargenomen. Er is alleen gekeken naar relevante, beschermde soorten, waarvan verwacht kan worden, op basis van ecologische begrippen en geografische aspecten, dat ze voor kunnen komen binnen het plangebied.

Er zijn binnen het kilometerhok geen waarnemingen van beschermde zoogdieren vermeld. Wel zijn er meldingen van de bos-, rans- en kerkuil, de huismus en de buizerd.

5.2 Bevindingen veldonderzoek

Hieronder zijn de bevindingen van het veldonderzoek voor de relevante soortgroepen opgenomen.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn er in het plangebied geen vaatplanten aangetroffen welke beschermd zijn. Rondom de westelijke zijde van de kassen is een bos aanwezig. Door het jarenlange leegstaan van de kassen zijn enkele delen van de kassen overwoekerd door klimop, hop en bamboe. Verder komen er in en direct rondom het kassencomplex onder andere brandnetel, braam, distel, klis, eik, els, berk, beuk en diverse andere kruidachtigen voor.

Vogels

Er zijn gedurende het veldbezoek binnen het plangebied diverse vogelsoorten waargenomen, waaronder de merel, roodborst, huismus en een bosuil. In de omgeving zijn onder andere eksters, kraaien en een buizerd waargenomen. De huismussen waren uitsluitend onder en in de braamstruiken in het oostelijke deel van het complex aanwezig. In dit deel heeft ook wildgroei van bamboe plaatsgevonden. In deze bamboe was ten tijde van het veldbezoek een bosuil aan het rusten/roesten. Onder deze plek lagen zes braakballen en waren diverse urinesporen

en een prooirest aanwezig. Door de betreding van de kas werd de uil opgeschrikt en vloog ten gevolge naar het zuidwestelijk gelegen bosperceel. Dit bosperceel is globaal bekeken op sporen van de bosuil en op geschiktheid voor nest- en roestlocaties. Het aanwezige bosperceel biedt een geschikt biotoop voor deze soort door onder andere de aanwezigheid van veel oudere loofbomen die als nest- of roestlocatie kunnen dienen. Een nest is bij het globale onderzoek echter niet aangetroffen. Op een andere plek in het kassencomplex zijn twee braakballen en urinesporen aangetroffen. De uil wordt in de avonduren gehoord door de bewoners, die spreken van een “eng luid gekrijs”. De diverse groenstructuren in en rondom de kassen en in de aanwezige tuin zijn potentiële broedlocaties voor diverse (algemeen voorkomende) soorten.

Zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. De woning is enkelsteens en achter de gevelbetimmering zijn geen holtes aanwezig. Het kassencomplex is niet geschikt om als verblijfplaats te dienen. Er worden eveneens geen geschikte oudere bomen gekapt die eventueel gebruikt zouden kunnen worden door vleermuizen. Foeragerend kunnen wel vleermuizen waargenomen worden. Het plangebied zal echter geen significant foerageergebied zijn.

Het gehele kassencomplex ligt bezaaid met konijnenkeutels. Er zijn meerdere exemplaren waargenomen tijdens het veldbezoek, eveneens als een exemplaar van een muis (naar alle waarschijnlijkheid een bosmuis), dat wegschoot tijdens het verwijderen van organisch materiaal. Binnen het gehele plangebied zijn veel muizenholletjes aanwezig.

Volgens de bewoner komt in de omgeving een steenmarter voor. Van deze soort zijn diverse uitwerpselen, krab- en bijtsporen en prooiresten (houtduif) aangetroffen in de kassen. De te slopen woning wordt niet gebruikt door de steenmarter. Potentiële kraamlocaties en grote latrines zijn niet aangetroffen. Daarbij dient wel vermeld te worden dat niet het gehele plangebied grondig onderzocht kon worden, onder andere door de soms dichte vegetatie en opgeslagen spullen. Uit aangetroffen uitwerpselen en hollen blijkt dat het plangebied (de zanddepots) ook door kleinere marterachtigen wordt gebruikt.

6 Effectenbeoordeling

Hieronder zijn de effecten van de voorgenomen ingrepen op de aanwezige flora en fauna in het plangebied getoetst aan de vigerende wet- en regelgeving.

In het kader van de Flora- en faunawet wordt nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dat dieren opzettelijk worden verontrust, verjaagd of gedood. Verder is er gekeken of er invloeden zijn die leiden tot een verminderde geschiktheid als foerageergebied waarbij het een zodanig belang treft dat bij het wegvallen van deze functie ook vaste rust en verblijfplaatsen niet langer kunnen functioneren.

Flora

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen.

Deze doelsoort zal derhalve geen negatief effect ondervinden in het kader van de voorgenomen activiteit.

Vogels

De aanwezige huismus is niet in of rondom de te slopen woning waargenomen, maar in de braamstruiken in het oostelijke deel van het plangebied. Het betreft hier een schuil- en foerageerlocatie voor deze soort. Het nest van de huismus is jaarrond beschermd. Deze worden echter niet verwacht binnen het plangebied. Er blijven in de toekomstige situatie voldoende schuil- en foerageerlocaties over voor deze soort. Om in de toekomstige situatie nestgelegenheid voor de huismus te creëren, kunnen in de nieuwe woningen zogenaamde vogelvides worden toegepast. Bijlage 1 geeft hierover meer uitleg.

De bosuil is waargenomen binnen het plangebied. Deze uil is de meest voorkomende uil in Nederland. Dit komt omdat hij niet erg kieskeurig is wat betreft zijn dieet of leefgebied.

De plek in de kassen wordt gebruikt als dagrustplaats, een zogenaamde roestplaats. Een bosuil heeft een groot territorium en meerdere roestplaatsen. Het nest van de bosuil is niet jaarrond beschermd, maar er dient wel gekeken te worden of er, bij vernietiging van het nest, alternatieve locaties aanwezig zijn. De sloop van de kassen zal geen nest vernietigen, maar wel een of twee roestplaatsen. In de directe omgeving zijn echter voldoende alternatieve locaties, zoals de bospercelen en diverse schuren, aanwezig.

Indien gewenst kan een nestkast in het belendende bosperceel worden opgehangen. Bijlage twee geeft een eenvoudige bouwtekening van een kast weer.

In de aanwezige groenstructuren binnen het plangebied kunnen (algemeen voorkomende) soorten in potentie broeden. Alle broedende vogels zijn beschermd. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen dienen de sloop- en rooiwerkzaamheden buiten het broedseizoen plaats te vinden. Het is van belang om te weten dat de Flora- en faunawet geen standaardperiode voor het broedseizoen hanteert. Het gaat erom of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Als richtdatum kan echter 15 maart tot (15 juli) 15 augustus worden aangehouden.

Indien de uitvoering van de werkzaamheden buiten het broedseizoen plantetechnisch niet mogelijk is, dient er voorafgaande een inventarisatie naar broedende vogels plaats te vinden.

Bij inachtneming van genoemde voorwaarden zijn er geen negatieve effecten te verwachten aangaande deze doelsoort.

Zoogdieren

Wat betreft vleermuizen is het plangebied alleen geschikt als foerageergebied. In de toekomstige situatie zal er voldoende foerageergebied aanwezig zijn.

Er zijn sporen van de steenmarter aangetroffen. Deze soort gebruikt het plangebied zeker om te foerageren en wellicht om te verblijven, hoewel hier geen directe aanwijzingen voor zijn aangetroffen. Hoe significant deze plek precies is, is derhalve niet geheel duidelijk geworden tijdens het veldbezoek. De steenmarter heeft binnen zijn territorium echter veel verblijfplaatsen die hij wisselend gebruikt en zal zonder problemen kunnen verplaatsen naar een nabij gelegen verblijfplaats. Volgens de geïnterviewde bewoner heeft een buurtbewoner overlast van een steenmarter. Omdat de steenmarter een territoriaal beest is, kan het goed zijn dat het dit exemplaar betreft.

Het amoveren van de kassen en het rooien van de vegetatie dienen buiten de kwetsbare kraamperiode (eind februari tot eind juni) van de steenmarter plaats te vinden. Er dient voor gezorgd te worden dat op de dag van de sloop een eventueel exemplaar niet aanwezig is. Dit kan bijvoorbeeld door de avond/ nacht voor de sloop lawaai te maken (radio).

De voorgenomen activiteiten zullen geen significant negatief effect hebben op het voortbestaan van de soort en zal derhalve geen overtreding van de Flora- en faunawet tot gevolg hebben. Er zal in de toekomstige situatie voldoende foerageergebied overblijven in de directe omgeving. Daarbij komt dat de steenmarter in dit deel van het land hedendaags een zeer algemene verschijning is.

Om een alternatieve verblijfplaats (of meerdere plaatsen) te creëren kan een zogenaamd 'marterhuis' worden gemaakt. Deze dient in het belendende bosperceel te worden gesitueerd. Bijlage drie geeft hierover uitleg en een bouwtekening. Het creëren van zulke (dag)rustplaatsen kan voorkomen dat steenmarters in woningen gaan zitten, waar ze soms voor overlast zorgen.

Voor algemeen voorkomende soorten (FFlijst 1, waaronder konijnen, sommige muizen en kleine marterachtigen) geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

Door het voorkomen van zoveel grondgebonden zoogdieren is het van belang om de zorgplicht (artikel twee van de Flora- en faunawet, zie conclusie) goed na te leven.

7 Conclusie en kort advies

Hieronder is de conclusie opgenomen over het feit of er al dan niet procedurele gevolgen zijn voor de voorgenomen ingrepen in het plangebied. Tevens wordt er een kort advies gegeven.

7.1 Conclusie

Op basis van onderhavige quickscan is beoordeeld of er voor de voorgenomen ingreep in het plangebied procedurele gevolgen zijn betreft de Flora- en faunawet en overige vigerende relevante wetgeving.

Vogels
Binnen het plangebied zijn potentiële broedlocaties aanwezig voor diverse (algemeen voorkomende) soorten. ▪ De sloop- en rooiwerkzaamheden zullen buiten het broedseizoen moeten plaatsvinden (hoofdstuk 6; vogels). ▪ Er kunnen alternatieve verblijfplaatsen voor de huismus gecreëerd worden in de nieuw te bouwen woningen (hoofdstuk 6; vogels en bijlage één).
Bosuil (advies)
De bosuil gebruikt het plangebied om te roesten. Er vindt door de voorgenomen activiteiten geen overtreding plaats met betrekking tot deze soort. ▪ In het belendende bosperceel kan een nestkast worden opgehangen voor deze uil (hoofdstuk 6; vogels en bijlage twee).
Steenmarter
De steenmarter komt voor in het plangebied en de directe omgeving. Het plangebied zal, zover duidelijk is geworden tijdens het veldbezoek, met name gebruikt worden om te foerageren. Er zijn voldoende alternatieve foerageerplekken (en eventuele verblijfplaatsen) aanwezig in de directe omgeving. ▪ De sloop- en rooiwerkzaamheden dienen buiten de kwetsbare kraamperiode te gebeuren (hoofdstuk 6; zoogdieren); ▪ Voor de werkzaamheden dienen eventueel aanwezige steenmarters verjaagd te worden (hoofdstuk 6; zoogdieren); ▪ In het belendende bosperceel kan een steenmarterhuis worden gerealiseerd (hoofdstuk 6; zoogdieren en bijlage vier).
Flora- en faunawet
Er zijn verder geen (strikt) beschermde plant- en diersoorten aangetroffen binnen het plangebied. Op basis van de bevindingen kan geconcludeerd worden dat er in de huidige situatie geen procedurele gevolgen zijn, mits voldaan wordt aan de aangegeven voorwaarden en de gedragscode uit de Flora- en faunawet goed wordt nageleefd.

Ten aanzien van de ingrepen is nog een algemeen geldende voorwaarde vanuit de Flora- en faunawet van toepassing:

Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood.

7.2 Advies

Bij de toekomstige inrichting van het plangebied kan rekening worden gehouden met het stimuleren van natuurwaarden. Bij nieuwe beplanting (heggen, heesters en bomen) is het gebruik van inlandse, bloem- en vruchtdragende soorten aan te Bevelen. Gebruik van inlandse soorten is vooral voor insecten en daarmee voor vleermuizen, maar ook voor vogels geschikt.

In de toekomstige situatie kunnen diverse alternatieve verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren worden gecreëerd. Bijlage één, twee en drie geven hiervan enkele voorbeelden.

BIJLAGE 1

VOGELVIDE

DE MUS WEER ONDER DAK

Door het verdwijnen van openbaar groen en het dichten van nestholtes in gebouwen en op daken zijn de voedsel- en nestgelegenheden voor de huismus sterk achteruit gegaan. Huismussen bewonen nestholtes niet alleen in het broedseizoen, ook in de winter gebruiken ze holtes voor beschutting. Om bestaande mussenkolonies te behouden is het van belang kunstmatige nestgelegenheden aan te bieden in de buurt van deze kolonies. De Vogelvide is speciaal hiervoor ontwikkeld en door SOVON Vogelonderzoek Nederland uitgebreid getest op een aantal locaties in Nederland. Uit deze testen is gebleken dat de huismus de Vogelvide daadwerkelijk gebruikt als nestgelegenheid.

Bron: Vogelbescherming Nederland

SNEL AFNEMENDE HUISMUSSENPOPULATIE

Huismussen leven al eeuwenlang in de buurt van mensen. De bebouwde kom en specifiek het bewoonde deel daarvan, vormt de belangrijkste leefomgeving voor de huismus. Het merendeel van de populatie broedt in dorpen en steden. Vooral in delen met veel groen en met niet al te hoge bomen voelen ze zich prettig. Huizen met pannendaken en slordige tuinen met enkele bomen en struiken, heggen en klimop, die het hele jaar door beschutting bieden, vormen een optimaal leefmilieu. Door het gebrek aan voedsel, dekking en woonruimte is het aantal huismussen de afgelopen jaren dramatisch afgenomen. Sinds november 2004 staat de huismus op de Rode Lijst. Vooral de snelheid waarmee het aantal huismussen afneemt is verontrustend. Sinds de jaren zestig is de stand gehalveerd.

Bron: Vogelbescherming Nederland

VOGELVIDE

Er is MONIER veel aan gelegen mee te werken aan de instandhouding van de huismus. Hiertoe is de Vogelvide ontwikkeld. Dit innovatieve product is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met Vogelbescherming Nederland. De Vogelvide biedt de huismus een veilige nestgelegenheid onder de eerste rij dakpannen, ter hoogte van de dakvoet. De Vogelvide kan over de gehele dakbreedte worden aangebracht. De op maat gemaakte invliegopeningen bieden de mussen toegang tot hun onderkomen. De vogels, die in kolonie leven, kunnen met meerdere vogels tegelijk nestelen in de Vogelvide. Om een optimale nestgelegenheid te bieden aan de huismus verdient het aanbeveling om de Vogelvide aan beide zijden van het dak toe te passen.

TOEPASSING

De Vogelvide kan over het algemeen zonder bouwkundige aanpassingen onder de eerste, onderste rij dakpannen worden gemonteerd. Eventueel dient de detaillering van de dakvoet aangepast te worden. Het ontwerp van de Vogelvide voorkomt dat andere vogels, muizen etc. verder dan de Vogelvide onder het pannendak kunnen komen. Met de meegeleverde eindstukken is de Vogelvide eenvoudig aan de uiteinden af te sluiten. De Vogelvide kent een aantal geïntegreerde functies, zoals onder andere:

- Past onder vrijwel alle soorten dakpannen en op vrijwel alle soorten pannendaken
- Extra ventilatie van de dakspouw
- Bescherming van het onderdak
- Vervangt onderste, dubbele, panlat
- Snel en eenvoudig te verwerken

BOUWBESLUIT

Bij de ontwikkeling van de Vogelvide is rekening gehouden met de voorschriften zoals opgenomen in het Bouwbesluit. De Vogelvide is getoetst aan het Bouwbesluit. Als uitkomst van deze toetsing is er door het Expertisecentrum Regelgeving Bouw (ERB) een gelijkwaardigheidsverklaring opgesteld, zodat de Vogelvide zonder conflict met het Bouwbesluit kan worden toegepast. Een onderdeel van deze gelijkwaardigheidsverklaring is de bevestiging van de dakbedekking aan het onderdak, dit kan betekenen dat de tweede dakpannenrij van onderen gerekend volledig dient te worden verankerd met (Euro-)panhaken.

Voor meer informatie over de Vogelvide, de toepassing, verwerkingsinstructie en de verkoopadressen zie onze website (www.monier.nl) of www.vogelvide.nl.

Technische gegevens:

Vogelvide	
Model	universeel toepasbaar op tengels of op het dakbeschoot
Materiaal	hoogwaardig kunststof (ABS)
Kleur	antraciet
Afmetingen	werkende breedte ca. 1.000 mm
Verpakking	6 stuks per doos, inclusief bevestigingsmateriaal en 2 eindstukken

Breng de gierzwaluw en de huismus weer onder de pannen.

Wist u dat veel vogelsoorten langzaam maar zeker verdwijnen omdat ze nauwelijks nog kunnen broeden onder daken? De populaties van de gierzwaluw en de huismus, die vroeger een plekje vonden onder het dak, lopen door de toepassing van steeds striktere bouwregels enorm terug. Reden voor GierzwaluwBescherming Nederland en MONIER om actie te ondernemen. Want een degelijk dak boven het hoofd is niet alleen voor de mens, maar ook voor menig dier een primaire levensbehoefte.

De Gierzwaluwpan en de Huismussenpan.

Met het oog op een beter milieu ontwikkelde MONIER twee bijzondere dakpantypen: de Gierzwaluwpan en de Huismussenpan. Deze eerste pan kwam tot stand in nauwe samenwerking met GierzwaluwBescherming Nederland. Beide pannen zijn ontworpen om de vogels een veilige broedplaats te bieden, zonder dat daarvoor omslachtige aanpassingen nodig zijn aan het pannendak. Dankzij het bijpassende nestkastje behoren bevulling en beschadiging van het onderdak definitief tot het verleden. MONIER levert de vogelpannen zowel in beton als in keramiek. In een beter milieu hebben vogels de ruimte. Gun ze die ruimte met de vogelpannen van MONIER.

HUISMUSSEN PAN

- Beschikbaar voor de dakpanmodellen Sneldek, Neroma, Stonewold, Astratto, Utrechter, Tuile du Nord (beton), VH-Variabel, OVH 200, OVH 206, De Nieuwe Hollander, Oude Holle, Tuile Plat en Tuile du Nord (keramiek).

GIERZWALUWPAN

- Beschikbaar voor de dakpanmodellen Sneldek, Neroma, Stonewold, Astratto, Utrechter, Tuile du Nord (beton), VH-Variabel, OVH 200, OVH 206, De Nieuwe Hollander, Oude Holle, Tuile Plat en Tuile du Nord (keramiek).

NESTKASTJE

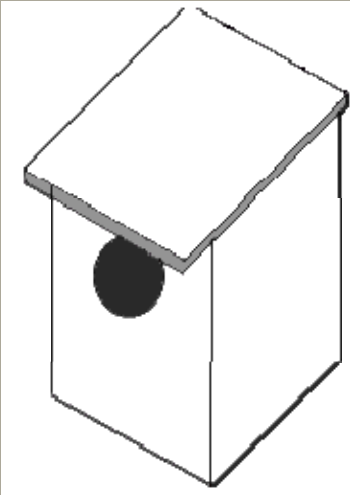
UNIVERSEEL

- Universeel toepasbaar bij Huismussen- en Gierzwaluwpan.
- Materiaal: houten basisplaat (kleur naturel) afgewerkt met geïmpregneerde PUR-schuimstrook.
- Afmetingen nestkastje: ca. 250 x 600 mm.

BIJLAGE 2

NESTKAST BOSUIL

Broedtijd	Zeer vroeg vanaf half januari tot in mei.
Broedduur	28 tot 30 dagen.
Uitvliegtijd	32 tot 37 dagen.
Plaats	De kast moet opgehangen worden in een dikke oude boom op zo'n 3 a 5 meter hoogte en in het midden van het bos, zodat andere holenbroeders minder snel gebruik van de kast gaan maken.
Schoonmaken	Het schoonmaken van een bosuilenkast is over het algemeen niet noodzakelijk en zelfs af te raden. Doe dit alleen als na enkele jaren te veel materiaal in de kast zit, dan zal de kast echter zelf ook al wel aan vervanging toe zijn.

	Afmetingen	in cm
	Bodem	40 x 40
	Hoogte	60
	Vliegopening	15

Bron: Nivongoor.nl

BIJLAGE 3

MARTERHUIS

Om een verblijfplaats te realiseren voor de steenmarter, waar dit beestje geen overlast veroorzaakt, kan op een eenvoudige manier een zogenaamd 'marterhuis' worden gecreëerd.

Een marterhuis wordt onder een grote (3 x 3 x 2 m) en beschut gelegen steenhoop, takkenhoop of houtstapel geplaatst, of in dicht struikgewas. Het marterhuis wordt opgebouwd uit bouw- of natuurstenen (De Wever 2001; Kaper & Müskens 2006). In de meest simpele vorm bestaat het verblijf uit een fundament van stoeptegels (3 x 3), buiten- en binnenmuren van bakstenen (3 bakstenen hoog) en een los dak van stoeptegels of ander waterbestendig materiaal. De dimensies van het bouwsel komen neer op ca. 1,20 x 1,20 x 0,35 m. Twee openingen worden gehouden, zodat er een vluchtopening bij is. In het gecompartmenteerde marterhuis komt een laag droog blad, hooi en/of stro te liggen. Het is zaak dat de voorziening van binnen droog blijft. In de openbare ruimte is het zaak om een robuuste constructie te plaatsen, bestendig tegen vernieling of onbereikbaar voor mensen.

Voorbeeld van een gecompartmenteerd marterhuis overdekt met aarde en beplanting. (Bron: Altrock et al.).

BIJLAGE 4

LITERATUURLIJST

- Boeve, M.N.**, Omgevingsrecht, uitgeverij Europa Law Publishing, Amsterdam, 2006
- Broekhuizen, S e.a.**, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1992
- Den Held, J.J.**, Beknopt overzicht Nederlandse Plantengemeenschappen, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1991
- Maanen, E van**, Samenleven met een vreemde snuiter in Deventer' Ecogroen, 2007
- IKC Natuurbeheer**, Handboek natuurdoeltypen in Nederland, uitgeverij Judels&Brinkman, Delft, 1995
- Meesters, G**, Natuuratlas van Nederland, uitgeverij Icob b.v. Alphen aan den Rijn, 2001
- Meijden R. Van der**, Heukels' Interactieve Flora van Nederland, ETI, 2007
- Parmentier, F, Paassen A van**, Steenuil onder de pannen – maatregelencatalogus, 2009
- Ravon**, Atlas reptielen en amfibieën in Gelderland 1985-2005
- Ravon**, De amfibieën en reptielen van Nederland, 2009
- Sovon Vogelonderzoek Nederland**, Atlas van de Nederlandse Broedvogels, uitgeverij KNNV, Utrecht, 2002
- Spohn, R**, Bloemen, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2008
- Spohn, R**, Bomen, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2008
- Sterry, P**, Vogelwijzer, uitgeverij Tirion BV, Baarn, 2006
- Vogelbescherming Nederland**, Topografische Inventarisatieatlas voor flora en fauna van Nederland, Zeist, 2003.

Internet:

www.gisopenbaar.overijssel.nl
www.ravon.nl
www.sovon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.telmee.nl
www.vogelbescherming.nl
www.vogelvisie.nl
www.vzz.nl
www.waarneming.nl
www.zoogdieratlas.nl